

Voss herad

RUSMIDDELPOLITISK-HANDLINGSPLAN VOSS HERAD 2024-2028

SAMANDRAG

Rusmiddelpolitisk handlingsplan for Voss herad i perioden 2024 til 2028 er ein todelt plan med vekt på ein rusfagleg del (del1) og dei alkoholpolitiske retningslinjene/forskrifta (del 2).

Planen inngår i Voss herad sin planstruktur med kommunedelplanen tidleg innsats og livsmeistring som overordna plan.

Kommuneplanen sin samfunnsdel løftar fram førebyggjande folkehelsearbeid som eit prioritert område. "Helse i alt me gjer" skal være eit styrande prinsipp i heradet sin innsats for innbyggerane. Den kommunale ressursbruken skal rettast inn mot tidleg innsats og førebygging.

Prinsippet om førebygging går som ein raud tråd gjennom det kommunale planarbeidet i Voss herad. Kommunedelplan for tidleg innsats og livsmeistring (klar haust 2024) har fokus på aldersgruppa 0-25 år og har eit overordna fokus på førebygging av uhelse, inkludert rusmisbruk.

Planer som er førande for arbeidet er:

Handlingsplan mot vald i nære relasjonar 2020-2024, Voss herad er i 2024 blitt medlem av eit nystarta nettverk i regi av statsforvalteren der hovudfokus er førebygging av vald og overgrep i høve unge.

Medlemmer frå oppvekst, helse og kultur og fritid er medlemmer frå Voss herad. Handlingsplan mot vald i nære relasjonar skal rullerast haust 2024 av denne gruppa.

Stortingsmelding nr 15 (2022–2023)

Folkehelsemeldinga — Nasjonal strategi for utjamning av sosiale helseforskjellar.

Stortingsmelding nr 23 (2022–2023)

Opptrappingsplan for psykisk helse (2023–2033)

Kompetanseløft 2025 – Helsedirektoratet

Kompetanseløft 2020 (K2020), regjeringa sin plan for rekruttering, kompetanseheving og fagutvikling i dei kommunale helse- og omsorgstenestene.

K2020 er ein oppfølging av St.meld.nr. 26 (2014-2015) Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet, Omsorg 2020 og Prop.15 Opptrappingsplan for rusfeltet.

Rusførebyggjande tiltak rettar seg mot heile befolkninga. Det er eit felt med mange kontaktpunkt og mange aktørar, og det viktigaste arbeidet skjer i nærmiljø og i kommunen. Førebyggingstiltak som tek sikte på å styrka foreldrerolla kan ha positiv effekt på barnet sin psykiske helse og livskvalitet.

RUSMIDDELPOLITISK-HANDLINGSPLAN	0
SAMANDRAG	1
INNLEIING.....	4
Bakgrunn.....	4
Føremål.....	4
Førebygging og tidleg innsats.....	4
DEL 1: RUSFAGLEG ARBEID I VOSS HERAD	7
1.KOMMUNALE TENESTEYTINGAR INNAN FØREBYGGING	7
1.1Helsestasjon- og skulehelsetenesta	7
1.2Barnevernet	7
1.3SLT: Samordning av lokale førebyggjande tiltak	8
1.4Ungdomsarbeid	8
1.5Avdeling for psykisk helse og rusarbeid	9
1.5.1Psykisk helseteam	9
1.5.2Ruskonsulent	9
1.5.3Erfaringskompetanse	9
1.5.4Situasjon kring avdelinga.....	10
1.6Bustadsosialt arbeid	10
1.7 Rådgevingande eining for russaker	10
1.8Ansvarleg alkoholhandtering Voss herad	11
1.9Av-og-Til.....	11
1.10Akan arbeidet Voss herad	11
1.11Samarbeid frivillige organisasjonar.....	11
2. NASJONALE OG LOKALE RAMMER OG FØRINGAR	12
2.1Nasjonale rammer	13
2.2Lokale styringssignal	13
ALKOHOL- OG NARKOTIKASITUASJONEN NASJONALT OG LOKALT	14
3.1Alkohol- og narkotikasituasjonen i landet	14
3.2Alkohol- og narkotikasituasjonen i Voss	14
3.2.1Alkohol	14
3.2.4Rus blant ungdom.....	16
DEL 2:.....	19
ALKOHOLPOLITISKE RETNINGSLINER	19
2024-2028.....	19
Løyveperiode og fornying	19

Voss herad

Prikksystem.....	19
Krav til kontrollørar og kontroll av skjenkestadar	20
Gebyr for sal og skjenking	20
4.1Retningslinjer for sal av øl	20
4.2Retningslinjer for salsløyve for brennevin, vin og sterkøl	21
4.3Retningslinjer for skjenkeløyve	21
4.3.1Tal løyve	22
4.3.2Type løyve	22
4.3.3 Vilkår for alminneleg løyve.....	22
4.3.4Løyve til skjenking av brennevin, vin og øl ved einskildarrangement, jf. A-lova p. § 1-6	22
4.3.5Ambulerande løyve	23
4.3.6Skjenketider	23
4.4Gebyr, kontroll, saksbehandling og vakter	23
4.5Brot på alkohollova og delegasjon.....	24
4.6Informasjon og samarbeid	25
Vedlegg 1: Reaksjonar ved brot på alkohollova (prikksystemet)	26
Vedlegg 2: AKAN metodebok for Voss herad.....	27

INNLEIING

Voss herad og Vossevangen skal vera ei drivkraft for vekst i regionen – både for nabokommunane og overfor eigne lokalsenter og nærsenter. Voss er ei kulturbygd, der tradisjon og utvikling går hand i hand. Dette gjeld òg i arbeidet med nærings- og reiselivsutvikling, og for Voss som heilårs reiselivsmål. Vossabygda har ei mengd småskala kulturleverandørar av kortreist mat og drikke og me har både tradisjonelle og meir nyskapande aktørar innan kunst- og handverksarbeid som bidreg positivt i den lokale og regionale næringsutviklinga.

Bakgrunn

Voss herad vedtok i heradstyre 05.05.2022 rusmiddelpolitisk handlingsplan for perioden 2022 -2024. Dette er ei revidering av planen frå 2022 og vil vera gjeldande for 2024-2028. Planen er todelt, del 1 gjev oversikt over det rusfaglege arbeidet og del 2 dei alkoholpolitiske retningslinjer for 2024-2028.

Føremål

Etter alkoholova § 1-7d er kommunane pålagt å utarbeida alkoholpolitisk handlingsplan. Helse- og sosialdirektoratet er tydeleg på at handlingsplanen er heilskapleg, og vurderer alkohol og narkotika i samanheng.

Rusmiddelpolitikken i kommunen skal:

- støtta opp om nasjonale strategiar og mål innafor fagfeltet
- vektleggja målsetting i kommuneplanen knytt til oppvekstmiljø og sosialt arbeid
- styrka vern av barn og unge mot følgjer av eige eller andre sin rusbruk
- regulera tilgang til alkohol etter dei retningslinjer som til ei kvar tid gjeld, syna gode haldningar til alkohol og avgrensa skadeverknadane. Avgrensa forbruket av alkoholholdige drikkevarer (sjå Alkoholova § 1-1).

Førebygging og tidleg innsats

Rusmiddelpolitisk handlingsplan er ein del av folkehelsearbeidet i Voss herad, med føremål om å førebyggja misbruk og redusera dei negative konsekvensane rusmiddelbruk har for einskildpersonar og for samfunnet.

Voss herad skal i planperioden halda ein overordna strategi for eit aktivt rusførebyggjande arbeid på tvers av kommunale avdelingar og lovverk.

Strategi for å nå føremål:

1. Eit tydeleg folkehelseperspektiv og oppfølgingstiltak for rusavhengig
2. Tenester med naudsynt kapasitet, høg kvalitet og god kompetanse
3. Tenestene skal vera tilgjengelege og differensierte- og bidra til sosial inkludering
4. God samhandling der brukarane vert involvert i gode prosesser
5. Særskilt merksemd på at barn og pårørande vert ivareteke

Rusmiddelpolitisk handlingsplan inngår i heradet sitt øvrige planarbeid. Kommuneplanen sin samfunnsdel løftar fram førebyggjande folkehelsearbeid som eit prioritert område. "Helse i alt me gjer" skal være eit styrande prinsipp i heradet sin innsats for innbyggjarane. Den kommunale ressursbruken må rettast inn mot tidleg innsats og førebygging. Styrking av førebygging og behandling av misbruk vert spesifikk løfta fram som viktige innsatsområde. Utvikling av gode lågterskeltilbod, tiltak for å meistra livet og førebyggjande haldningsarbeid, er eksempel på korleis slikt arbeid kan leggast opp.

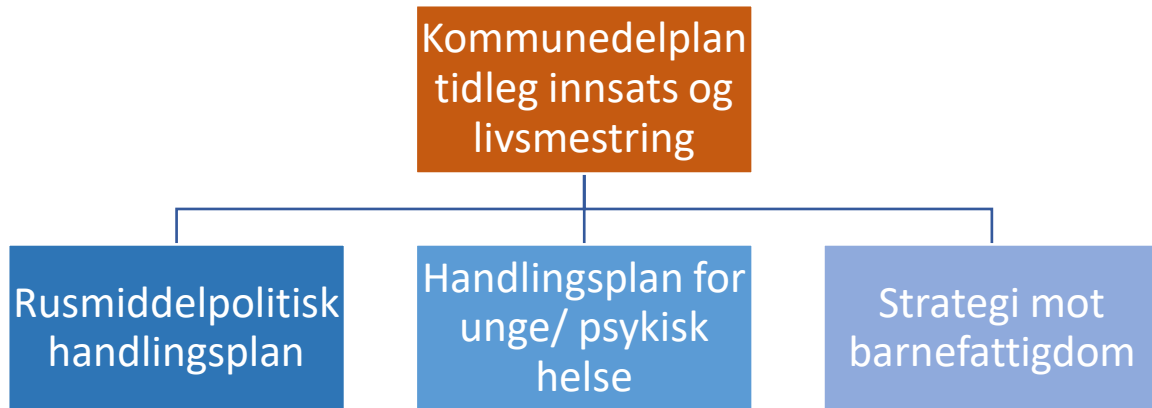
Førebyggjande folkehelsearbeid handlar også om å leggja til rette for gode val for innbyggjarane. Det meste av planarbeid som vert gjort kan difor seiast å ha relevans for førebygging av helseplager. Prinsippet om "helse i alt me gjer" og førebygging skal også gjelde for denne planen. Kommunedelplanen tidleg innsats og livsmeistring vil vera overordna plan for rusmiddelpolitisk handlingsplan.

Det er brei semje om at skadeleg bruk av rusmidlar både kan og må førebyggast. Tidleg innsats er ein sentral strategi for å forhindre at skade som følgje av rus oppstår eller utviklar seg.

Med tidleg innsats meiner ein at det vert sett i gang tiltak så snart ein har registrert ein risiko eller eit behov uansett alder. For ungdom og vaksne kan tidleg innsats mellom anna handla om å tidleg fanga opp skadeleg bruk av rusmidlar. For eldre kan tidleg innsats handla om å gje den enkelte god nok kunnskap om korleis eigen helsesituasjon blir påverka ved bruk av rusmidlar. Bruk av alkohol kan endra effekten av medikament.

Rusførebyggjande tiltak rettar seg mot heile befolkninga. Det er eit felt med mange kontaktpunkt og mange aktørar, og det viktigaste arbeidet skjer i nærmiljø og i kommunen. Førebyggingstiltak som tek sikte på å styrka foreldrerolla kan ha positiv effekt på barnet sin psykiske helse og livskvalitet. Kommunen har difor mellom anna satsa på foreldrekurs. Hovudsatsinga er på universelle tilbod. På systemnivå er det nødvendig å planlegga for strukturar som bidreg til beskyttelse, som til dømes gode barnehage- og skulemiljø, gode bu- og nærmiljø, kultur- og fritidstilbod for alle, inkluderande arbeidsliv mm.

God samhandling og tverrfagleg tilnærming rundt barn og unge som har spesielle behov for koordinerte tenester er nødvendig .

DEL 1: RUSFAGLEG ARBEID I VOSS HERAD

1.KOMMUNALE TENESTEYTINGAR INNAN FØREBYGGING

1.1 Helsestasjon- og skulehelsetenesta

Helsestasjon- og skulehelsetenesta arbeider helsefremjande og førebyggjande med born, unge og deira føresette frå svangerskapet til 20 år. I samarbeid med andre instansar ynskjer ein å arbeide for gode oppvekstvilkår for alle born og unge og samtidig koma inn på eit så tidleg tidspunkt i livet som mogleg for å snu uheldig utvikling. Tenesta utgjer ein del av BTI (betre tverrfagleg innsats) samarbeidet i kommunen, etterfølgjaren av Modellkommuneprosjektet, som rettar seg spesielt mot barn og unge av føresette med psykiske vanskar og rus.

Jordmor kartlegg alle gravide med Tweak – eit kartleggingsverktøy for alkoholinntak i graviditeten og spør også om rus. Føresette for sped- og småbarn, samt ungdom frå 8. klasse blir spurt direkte om sitt forhold til rus, dels som haldningsskapande arbeid, men også for å avdekke trong for oppfølging. Born fødte av føresette i legemiddelassistert rehabilitering (LAR) får særskilt oppfølging av helsesjukepleiar i samarbeid med andre instansar.

Fylkeskommunen har i vidaregåande skule eigne rusplanar som skulehelsetenesta tek del i. Helsesjukepleiar i samarbeid med politi har årelege førelesingar til alle vg1 elevar om rus og overgrep. I vg3 er det samarbeid mellom skulehelsetenesta, kommunale ungdomsarbeidarar, skulane, politi, vegvesen, med fleire med fokus på rusførebyggjande arbeid i russetida.

1.2 Barnevernet

Tidleg innsats for born er ei viktig målsetjing for barnevernet sitt førebyggjande arbeid. Barnevernet arbeider med å utvikle gode kartleggingar og strategiar for å avdekke- og hjelpe barn og unge som opplever rus i nære relasjonar. Pakkeforløpet for kartlegging og utgreiing av psykisk helse og rus hjå barn og unge i barnevernet har som mål å fange opp barn og unge som sjølv har, eller står i fare for å utvikle, eit rusproblem. Vidare er Voss herad med i prosjektet BTI som skal arbeide for å betre tverrfagleg samarbeid mellom dei ulike hjelpeinstansane for born og unge.

Born og unge si læring og utvikling er avhengig av tilhøvet mellom risikofaktorar og vernande faktorar i oppveksten. Vernefaktorar er faktorar som kan redusere vanskar og uheldig utvikling hjå born og unge. Arbeid med barn og unge i Voss herad bør fokusere på å oppretthalde- og utvikle vernande faktorar samt gje barn og unge støtte i å meistre livet sitt.

1.3 SLT: Samordning av lokale førebyggjande tiltak

SLT er ei forkorting for «samordning av lokale førebyggjande tiltak» og er eit systematisk samarbeid mellom offentlege og private instansar. Gjennom felles målretta tiltak vert det arbeida førebyggjande for å redusera rusmiddelmisbruk og kriminalitet blant born og unge. Ordninga har til føremål å bruka eksisterande tiltak og ressursar mest mogleg effektivt og legg opp til eit nært og forpliktande samarbeid mellom kommune og politiet.

Organisering SLT

1. Styringsgruppe/styrande nivå

I Voss herad vil rådmannens leiargruppe vera styringsgruppe, SLT koordinator og medlemmer frå koordineringsgruppa vil møta og informera om aktuelle tiltak ca. 2 gonger i året.

2. Koordineringsgruppe/koordinerande nivå

Gruppa avdekkjer problem og utfordringar og set inn ressursar for målretta innsats i tråd med rammene frå styringsgruppa. Gruppa møtast kvar månad. SLT koordinator kallar inn til møte.

3. Utførande nivå

Utførande nivå er alle som er i direkte kontakt med barn og unge og som arbeider førebyggjande med fokus på tidleg innsats for å motvirke utanforskap. Denne gruppa har ansvar for å gjennomføra dei tiltak koordineringsgruppa og styringsgruppa har bestemt.

Samarbeid på tvers i Voss herad ein føresetnad for å lykkast.

Effektiv førebygging krev samarbeid på tvers av etatar i heradet. Skal me lykkast med å skapa eit tryggare samfunn må heradet, politiet, skule, offentlege etatar og frivillige organisasjonar samarbeida om dette. Førebygging av kriminalitet heng nært saman med generell førebygging i samfunnet. Ein gjennomtenkt førebyggjande innsats kan gje positiv verknad langt utover dei borna og ungdommane som er mest sårbare.

1.4 Ungdomsarbeid

Ungdomsavdelinga er organisert under kommunalavdeling kultur og fritid og driv førebyggjande arbeid for ungdom hovudsakleg på fritidsfeltet.

Ungdomsavdelinga driv Ungdomsklubben Vangsgryto, Ungdomshuset Voss, Ungdomsklubb i Granvin og Open hall på Voss ungdomskule. Utekontakten har kontor i Ungdomshuset og arbeider oppsøkjande på skulane og der ungdom samlast ute. Ungdomsavdelinga samarbeider med ulike kommunale etatar, politi, vidaregåande skule, helsetenester, frivillige organisasjonar med fleire. Faste og regelmessige møter er viktig for å ha ei felles oversikt over utfordringsbildet, ha kjennskap til tenestene som kan bidra til endring og samkøyra tiltak frå ulike tenester.

Ungdomsavdelinga arbeider systematisk med å avdekka barrierer for deltaking i fritidsaktivitetar for barn og unge og leggja tiltrette for lågterskel møteplassar, aktivitetstilbod og sosiale arenaer med trygge vaksne der ungdom kan tileigna seg verdifull kompetanse og livsmeistring.

Ungdomsavdelinga organiserer også aktivitetar utanom dei faste tilboda og ser stor verdi av å samarbeida med lag, organisasjonar og festivalar på Voss. I samarbeid med Røde kors og Kirkens bymisjon arrangerer ungdomsavdelinga gratis ferieaktivitetar for ungdom i alle skuleferiar.

1.5 Avdeling for psykisk helse og rusarbeid

Avdelinga består av: Psykiatrisk sjukepleiarar, ruskonsulent, vernepleiar med vidareutdanning i psykisk helse, erfaringskonsulent, miljøterapeut, miljøarbeidarar, helsefagarbeidarar og aktivitørar.

Ein har fokus på å tilby personar med utfordringar knytt til psykisk helse og rusmiddelbruk og deira pårørande eit heilskapleg tilbod. Dette ved å m.a. ha individuell plan på plass når det er trong for samansette og koordinerte behov (dersom brukaren samtykker til det), jf.» Lov om kommunale helse- og omsorgstenester § 7-1» og «Lov om pasient- og brukarrettigheter § 2-5.

1.5.1 Psykisk helseteam

Oppfølging kan bestå av: Individuelle samtalar, råd, rettleiing, motivasjonssamtalar og tett oppfølging av den enkelte brukar. Det kan vera kartlegging av (behandlings-) behov, kartlegging av (mis)bruk av rusmidlar og utgreiing av somatisk helsetilstand. Det kan vera par-samtalar, barn- og pårørande arbeid, hjelp til søknad om psykiatrisk/rus institusjon, oppfølging før, under og etter innlegging i institusjon. I tillegg kan det vere trong for rettleiing til f. eks legebeseøk, NAV, arbeid/arbeidstrening og skule/studie.

1.5.2 Ruskonsulent

Ruskonsulenten gjev eit individuelt tilpassa tenestetilbod til alle som har eit rusproblem. Fokus er på førebyggjing, behandling og rehabilitering. Ruskonsulenten har samarbeid både innafor eigen organisasjon og med eksterne partnarar. Oppfølginga består av individuelle samtalar, heimebeseøk, rettleiing, kartlegging, arbeid med familiar m.m.

Det vert gjeve tilbod om tett oppfølging av brukarar i legemiddelassistert rehabilitering (LAR) når behandlinga startar. Avdeling for psykisk helse og rusarbeid er ofte koordinator og etablerer samarbeid med fastlegar og avdeling for rusmedisin.

1.5.3 Erfaringskompetanse

Ved at brukarane får snakka med ein som har vore avhengig sjølv kan det føre til styrka sjølvkjensle og motivasjon. Ved å ha erfaringskonsulent har kommunen fått brukarkompetanse som kan bli brukt aktivt i heile tenesteapparatet.

1.5.4 Situasjon kring avdelinga

Helsevesenet observerer at det er fleire brukarar som har eit problemfylt inntak av rusmiddel, men som ikkje tek mot tenester retta mot det. Rus- og psykiatritenesta har oppfølging av innbyggjarar frå svangerskap og livet ut. Å snakka om rusinntak bør vera ein naturleg del av ein samtale, anten det er på helsestasjon, i barnehage, skule, hjå fastlege, behandlar eller NAV. Det er få brukarar som har born. Borna som har samvær med brukar, bur hjå den andre foreldereren eller i fosterheim.

Avdeling for psykisk helse og rusarbeid har frå 2012 kartlagt brukarar i Bruker Plan. Dette er eit objektivt kartleggingsverktøy der brukarar vert kartlagt ut frå personalet sine opplevingar og observasjonar av brukar. Avdelinga jobbar for att fleire kommunale avdelingar skal kartlegga i brukarplan slik att kommunen kan få eit større bilete av helsetilstanden til blant anna Samtidig rusmisbruk og psykisk lidelse (ROP) pasientane. Tenestene som vert levert er fleksible og tilpassa. Miljøterapeutane jobbar målretta og systematisk saman med den enkelte for å nå brukar sine mål.

Utfordringar knytt til rusmiddelbruk hjå eldre er aukande. Som eit nytt tiltak ynskjer rus- og psykiatritenesta å sjå på kor mange eldre som har ein rusrelatert skade som årsak til at dei søkjer om korttidsplass. Brukarar på korttidsopphald skal kartleggast i AUDIT – eit kartleggingsverktøy for alkoholinntak. Eldre som har utslag på kartleggingsskjemaet får informasjon om tenester og tilbod om oppfølging.

1.6 Bustadsosialt arbeid

Bustadsosialt arbeid omfattar alt frå å skaffa bustader til å auka føresetnadane for å meistra ein bu og livssituasjon. Brukarane skal bu trygt, og primærkontakt ha tett oppfølging i heimen. Poliklinisk behandlingstilbod direkte retta mot rusbrukarar finst ikkje på Voss. Sjølv om Psykiatrisk poliklinikk i nokon grad har teke imot personar med rusproblem er dette ikkje noko organisert og målretta tilbod. Bustadsosialt arbeid er eit samarbeid mellom bygg og eigedom, bustadkonsulent, NAV, økonomiavdelinga og rus- og psykiatritenesta.

Handlingsplan for bustadetablering skildrar trongen for tilrettelegging av bustader for vanskelegstilte. Det er lite tilgang på utleigebustader på den private marknaden, samstundes som det er lite utskifting i dei kommunale bustadane. Leigetakarar med rusproblem har store vanskar med å koma inn på den private marknaden, og det er likeins vanskeleg å finna høvelege kommunale bustadar.

Kommunen treng overgangsbustadar med døgnbemanning for ei gruppe med særskilde behov. Miljøterapeutar i rus- og psykiatri-tenesta driv oppfølging i heimen for personar som er rusavhengige.

[Bustadsosial handlingsplan - Voss herad](#)

1.7 Rådgjevande eining for russaker

Rådgjevande eining kallar skriftleg inn vedkommande som har fått pålegg frå politiet om samtale og/eller testing. Om ynskjeleg kan eininga tilby helsehjelp og individretta oppfølging vidare.

Avdelinga samarbeider etter eigne retningslinjer for samtale/rådgjeving og rusmiddeltesting med Politiet på Voss.

[Rådgjevande eining for russaker - Voss herad](#)

[Psykisk helse og rusarbeid - Voss herad](#)

1.8 Ansvarleg alkoholhandtering Voss herad

Programmet Ansvarleg alkoholhandtering (AAH) inneber eit tett samarbeid mellom kommune, næringsliv, skjenkekontroll og politi. Voss herad arbeidar etter denne modellen og har eit tett samarbeid med Bergensklinikkane og Skjenkekontrollen i Kvam i gjennomføring av Ansvarleg vertskap kurs. Det er eit krav at alle med skjenkeløyve skal delta på kursa minst ein gong i kvar løyveperiode. Det vil verta arrangert ansvarleg vertskap-kurs i regi Voss herad og skjenkekontrollen i Kvam i løpet av perioden. Det er og mogleg å ta e-kurs på Helsedirektoratet si nettside for dei som ikkje får gjennomført lokalt kurs (<https://www.helsedirektoratet.no/tema/alkohol/ansvarlig-alkoholhandtering>).

1.9 Av-og-Til

Voss kommune har vore medlem av «Av-og-Til» sidan 2013. Dette er ein alkovettorganisasjon som gjennom kampanjar set fokus på situasjonar der alkohol utgjer ein risiko eller kan vera til ulempe for andre. Satsingsområde er arbeidsliv, båt- og badeliv, graviditet, idrett, livskriser, trafikk og samvær med barn og unge. I Voss herad har me definert tre hovudsatsingsområde: Trafikk, samvær med barn og livskriser. Det er ingen kostnader forbundet med medlemskapet, og alt materiale er gratis. Det betyr at det er eit stort potensiale for rusførebyggjande arbeid gjennom medlemskapet i Av-og-Til. Me får mykje hjelp og det er høg kompetanse i Av-og-til sin organisasjon. Av-og-Til koordinator gjev og uttale i høve nye skjenkeløyve.

1.10 Akan arbeidet Voss herad

Voss herad er ei akanbedrift. Akan hjelper leiarar og medarbeidarar til å førebyggje og handtere rus- og spel-avhengigheit. Akan-kontaktane er uavhengige og tilgjengelege for leiarane og tilsette som ynskjer å rådføra seg, både på system og individnivå. Akan metodebok for Voss herad ligg som vedlegg til rusmiddelpolitisk handlingsplan og er reviderte januar 2024.

1.11 Samarbeid frivillige organisasjonar

Fleire frivillige organisasjonar har etablert seg i Vossabygda og er eit viktig tilskot til rusarbeidet i bygda.

Det er i dag tett samarbeid mellom ungdomsavdelinga og ideelle organisasjonar som Røde kors, Kirkens Bymisjon og andre. Dei tilbyr mellom anna ferieaktivitetar for grupper med ungdommar frå låginntektsfamiliar i alle skuleferiane

Arbeidstiltaket «I jobb» er Kirkens Bymisjon Voss sitt arbeidsrette lågterskeltilbod for menneske med utfordringar knytt til rus. Tiltaket samarbeider med NAV og rus- og psykiatrieininga i heradet. Kirkens Bymisjon arbeidar for at mennesket skal erfare at det er rom for alle, og bruk for alle! «I jobb» legg til rette for vidareformidling av deltakarane ved å bidra til gode overgangar til vidare arbeidstrening, utdanning eller ordinært arbeid

Ung i jobb er eit lågterskel, tilrettelagt aktivitets- og arbeidstreningstilbod med fokus på meistring. Prosjektet er retta mot personar mellom 18 og 29 år som av ulike grunnar ikkje er under utdanning eller i jobb. Målet er å tilby deltakarane meningsfulle aktivitetar og å gje dei ein introduksjon til arbeidslivet. Me ynskjer å formidle at endring er mogleg og å støtte deltakarane i denne prosessen. I Ung i jobb nyttar me mellom anna naturen som arena for arbeid med livsmeistring, meistringstru og tilhøyre.

Skattkammeret utlånssentral tilbyr gratis utlån av leiker, sports- og friluftsutstyr til born og ungdom. Skattkammeret er ein del av BUA-nettverket, og brukarane kan låna utstyr både på Voss og i andre BUA-utstyrssentralar.

2. NASJONALE OG LOKALE RAMMER OG FØRINGAR

Føringar og rammene for planen kjem frå ulike nivå. På nasjonalt nivå gjeld lover, forskrifter, samt føringar frå rundskriv, nasjonalpolitiske retningslinjer og stortingsmeldingar mv. På kommunalt nivå gjeldt mål og strategiar som er forankra i ulike kommunale planar.

Lover som regulerer rusfeltet:

- Lov om omsetning av alkoholholdig drikk m.v. (alkoholloven). 1989-06-02-27
- Lov om folkehelse av 24.06.2011 (tredd i kraft 1.1.2012)

- Lov om kommunale helse- og omsorgstjenester § 3-1 og § 3-3
- Lov om sosiale tenester § 12

2.1 Nasjonale rammer

Prioritering av psykisk helse og rus er eit satsingsområde i det offentlege og inneheld tydelege signal om at fagfeltet skal styrkast. Eit sentralt mål til regjeringa er å prioritera psykisk helse- og rusfeltet, med satsing på tidleg innsats, betre behandling og førebygging. Regjeringa har lagt fram ei rekkje dokument for å støtta opp under desse målsetjingane:

Meld. St. 15 (2022–2023)

Folkehelsemeldinga — Nasjonal strategi for utjamning av sosiale helseforskjellar

Psykisk helse, rus og vald

Helse- og omsorgsdepartementet har ansvar for ein heilskapleg og samordna politikk innanfor psykisk helse- og rus- og valdsfeltet. Politikken skal bidra til å fremme god helse og livskvalitet, forebygge at problema utviklar seg, og sørge for at personar med psykiske plager og lidelsar, rusmiddelproblem eller avhengigheits lidelser vert gjeve nødvendig hjelp og gode tenester. Departementet har også en sentral rolle i arbeidet med å forebygge og bekjempe vald og overgrep, og sørge for god oppfølging og hjelp til personar som er utsett for eller som utøver vald og overgrep. Arbeidet med psykisk helse, rus og vald ses i samanheng.

[Meld. St. 15 \(2022–2023\) - regjeringen.no](#)

Meld. St. 23 (2022–2023)

Opptappingsplan for psykisk helse (2023–2033)

Opptappingsplanen viser regjeringas innsats for hele det psykiske helsefeltet. Planen har tre innsatsområdet: Helsefremjande og førebyggande psykisk helsearbeid, gode tenester der folk bur og tilbod til personar med langvarige og samansette behov.

[Meld. St. 23 \(2022–2023\) - regjeringen.no](#)

Kompetanseløft 2025 – Helsedirektoratet

Kompetanseløft 2020 (K2020), regjeringa sin plan for rekruttering, kompetanseheving og fagutvikling i dei kommunale helse- og omsorgstenestene.

K2020 er ein oppfølging av St.meld.nr. 26 (2014-2015) Fremtidens primærhelsetjeneste – nærhet og helhet, Omsorg 2020 og Prop.15 Opptappingsplan for rusfeltet.

[Kompetanseløft 2025 - Helsedirektoratet](#)

2.2 Lokale styringssignal

«Å flytta fokus frå reparasjon til førebygging» er ein av strategiane i Voss herad. Voss herad skal satsa på tidleg hjelp til barn som treng det.

[Handlingsplanar - Voss herad:](#)

- Bustadsosial handlingsplan
- Rusmiddelpolitisk handlingsplan
- Handlingsplan mot vald i nære relasjonar
- Kompetanseplan for helse og omsorg

ALKOHOL- OG NARKOTIKASITUASJONEN NASJONALT OG LOKALT

3.1 Alkohol- og narkotikasituasjonen i landet

Totalomsetjinga av alkohol i Norge auka frå midten av 1990-talet og fram til 2008. Sidan den gong har det vore ein liten nedgang i alkoholomsetjinga (SSB, tabell 04188, 2020). Den største reduksjonen er i omsetnad av brennevin. Samanlikna med dei nordiske landa og resten av Europa er omsetnaden av alkohol i Norge låg.

Talet på salsstadar for gruppe 1 i Norge har vist ein svak nedgang sidan midten av 1980-talet, medan talet på utsalsstadar for Vinmonopolet har meir enn dobla seg dei siste 20 åra.

Ser ein på skjenkeløyve har desse tredobla seg dei siste 30 åra, og det er no om lag 8.000 skjenkestader med kommunalt løyve (FHI, 2019). Talet på skjenkestadar ser ut til å ha stabilisert seg dei seinare åra.

Når det gjeld narkotika er det få 15-16 åringar i Norge som har brukt cannabis samanlikna med resten av Europa (FHI, 2020). Andelen som har brukt cannabis har vore stabil dei seinaste 20 åra. Om lag 5 prosent av befolkninga mellom 16 og 64 år opplyser at dei har brukt cannabis siste 12 månader, medan 2,3% rapporterer bruk siste 4 veker. Dei fleste av desse er mellom 16 og 34 år.

3.2 Alkohol- og narkotikasituasjonen i Voss

Voss herad har ikkje noko samla oversyn over personar med rusproblem. På grunnlag av nasjonale tal kan me grovt rekna at det er 150-200 storforbrukarar av alkohol i Voss herad. Berre ein liten del av desse har søkt behandling ved innlegging i institusjon eller på andre måtar vore i kontakt med NAV. NAV oppmuntrar brukarar til å ta kontakt med rus og psykiatriavdelinga i Voss herad eller lege for behandling.

3.2.1 Alkohol

Det finst ikkje sikre tal for kor mykje alkohol innbyggjarane i Voss herad konsumerer. Dette skuldast både handelslekkasje mellom kommunar, tax-free handel og illegal omsetning av alkohol.

Når det gjeld talet på salsstadar har det vore variasjonar i dei siste ti åra, men er no attende på same nivå. Mengda alkohol seld har likevel auka gjennom perioden. Talet på skjenkestadar har auka dei seinare åra, medan det har vore ei endring i kva type alkoholhaldig drikke som vert seld. Det har vorte meir sal av vin og mindre brennevin.

Tabell 1: Talet på sals- og skjenkestadar og omsetjing.

	2007	2010	2013	2016	2019	2022
Salsstadar	20	16	17	19	22	21
Øl i liter	805 532	814 319	852 812	888 512	747 801	941 573
Skjenkestadar	26	34	36	44	47	48
Øl i liter	159 265	158 427	173 597	170 060	127296	111959
Vin i liter	23 135	21 448	35 599	40 868	27102	53885
Brennevin i liter	5 187	4 778	7 693	4 506	4775	5484

For salet på Vinmonopolet viser statistikken ein svak auke dei seinare åra i talet på vareliter. Det er ein nedgang i salet av brennevin og sterkvin, medan salet av øl har auka og spesielt alkoholfritt har auka kraftig dei siste åra.

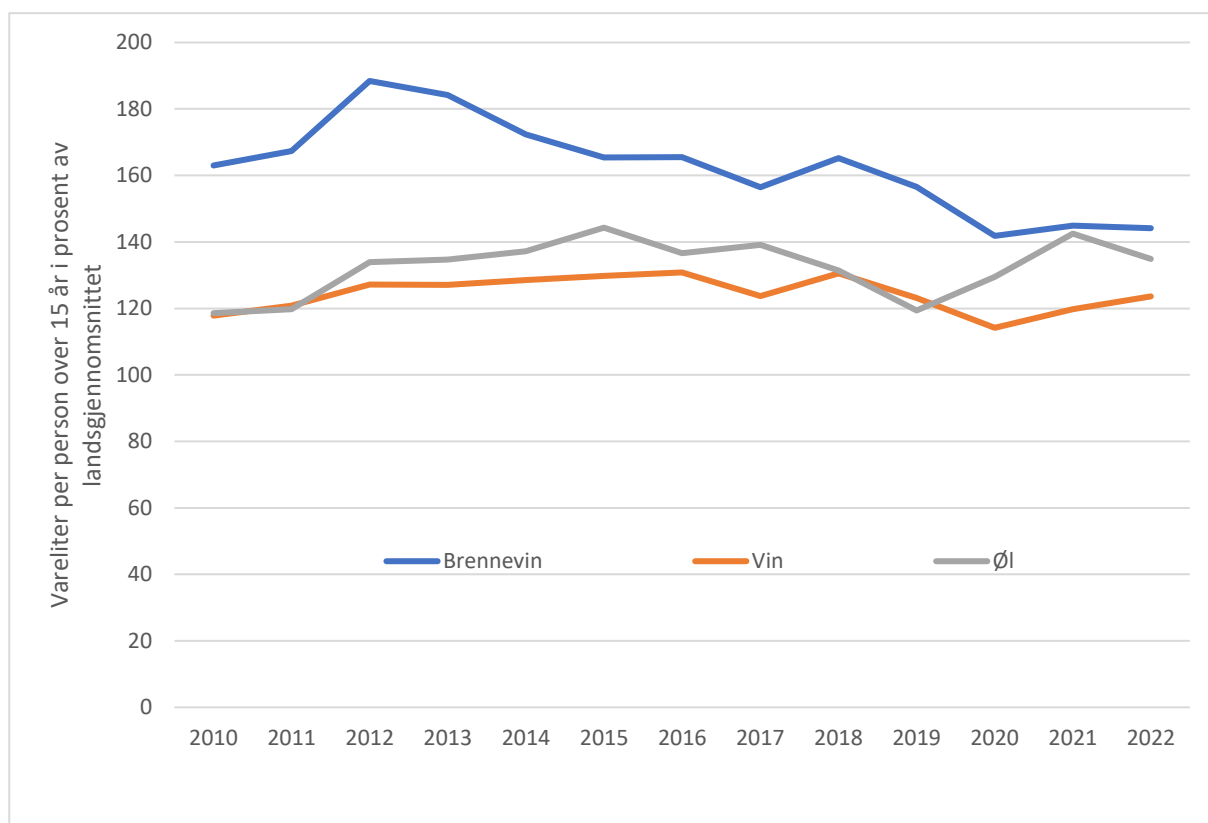
Tabell 2: Salstal Vinmonopolet på Voss fordelt på varetype

	Sal i liter	Brennevin	Sterkvin	Svakvin	Øl	Alkoholfritt
2010	307 000	56 064	2 319	243 606	4 990	461
2011	308 000	55 432	1 968	244 661	5 649	607
2012	325 000	56 612	2 008	258 766	7 031	635
2013	320 000	53 573	1 860	254 504	8 762	893
2014	321 000	50 198	1 830	258 293	9 854	992
2015	313 000	48 130	1 696	252 853	9 348	1 222
2016	314 845	48 398	1 479	254 055	9 630	1 284
2017	306 739	45 799	1 413	248 153	9 911	1 462
2018	316 392	46 532	1 492	255 991	10 483	1 895
2019	316 542	45 232	1 470	256 773	10 997	2 068
2020	395 476	53 629	1 812	324 246	13 362	2 427
2021	410 518	56 557	1 784	335 655	13 771	2 751
2022	338 451	48 484	1 465	274 716	11 011	2 776
2023	357 071	49 534	1 714	289 381	12 695	3 747
Endring 2010-2023 i %	16	-12	-26	19	154	713

Totalt sett viser statistikken at det vert seld meir alkoholhaldige drikkevarer per innbyggjar i Voss enn snittet for landet. Spesielt gjeld dette brennevin. Størstedelane av denne omsetjinga skjer på vinmonopolet. Dette kan ha fleire årsaker. Voss er ei turistbygd. Det at mange reiser til bygda i

samband med helger og feriar vil kunna føra til at omsetjinga av alkoholhaldige varer er høgare enn i kommunar utan stor tilstrøyming i helger og feriar. I tillegg er det mange nabokommunar som ikkje har vinmonopol. Difor vil ikkje statistikken for omsetjing av alkoholhaldig drikk vera samsvarande med konsumet.

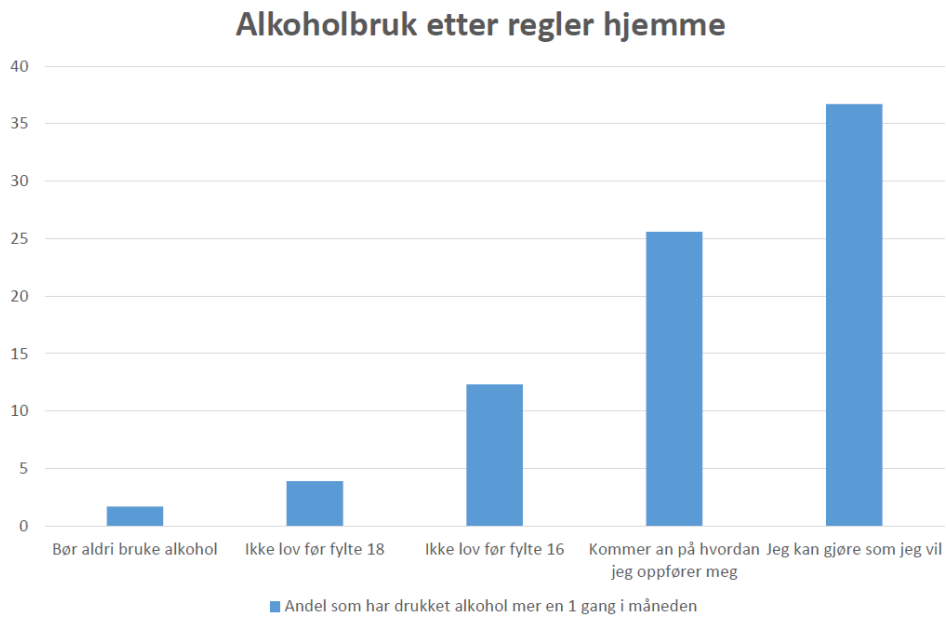
Figur 1: Vareliter øl, vin og brennevin per person over 15 år i prosent av landsgjennomsnittet. For Voss herad

3.2.4 Rus blant ungdom

Frå 2007 har det vore gjennomført Ungdata-undersøking i Voss. Voss herad har som mål at denne skal gjennomførast kvart tredje år på 8. og 10. trinn på ungdomsskulen og 2. klasse på vidaregåande. Vinteren 2021 vart det gjennomført Ungdata-undersøking for ungdomsskule og vidaregåande skule. I tillegg vart det gjennomført Ungdata junior for fyrste gong. Her svara 5.-7. trinn på barneskulane i heradet. Det vart gjennomført ny Ungdata undersøkelse i februar 2024 med resultat klart i mai 2024

Trass i at vaksne i dag drikk meir alkohol enn tidlegare, viser Ungdata 2019 at ungdommen sin alkoholbruk flata ut, og frå tusenårsskiftet har det vore ein tydeleg nedgang. Likevel er det framleis mange unge som drikk alkohol, og då særleg i den siste delen av tenåra. Om lag 24% av elevane i 10. trinn og 63% av elevane i 2. året på vidaregåande skule har vore tydeleg rusa av alkohol i løpet av siste året, nokon fleire gutar enn jenter. Foreldrerolla er viktig og det er klar samanheng mellom strenge reglar i heimen og alkoholbruk.

(ungdata-tal for undersøking februar 2024 vert sett inn i mai 2024)

Figur 3: Del av ungdomar som har drukke alkohol meir enn ein gong i månaden etter kva reglar dei har heime. (Ny figur ungdomdata 2024 i mai 2024)

Voss herad

DEL 2:

ALKOHOLPOLITISKE RETNINGSLINER

2024-2028

Folkehelseinstituttet har over år dokumentert at over skjenking og sal/skjenking til mindreårige har auka. Samfunnskostnadane ved skadar knytt til alkohol og andre rusmisbruk er vanskeleg å talfesta då dei òg har konsekvensar for omgjevnadane, særskilt næraste pårørande.

Lov om folkehelsearbeid trådte i kraft 1. januar 2012. Kommunen si forvaltning av alkohollova er eit viktig område. Føremålet med alkohollova er å avgrensa dei samfunnsmessige og individuelle skadane som alkohol kan medføra.

Løyvedelen i ruspolitisk handlingsplan har følgjande innhald:

- retningslinjer for tildeling av sals- og skjenkeløyve
- reaksjonar ved brot på alkohollova
- delegasjon av fullmakt etter alkohollova.

Løyveperiode og fornying

Løyveperioden gjeld inntil fire år, jamfør alkohollova § 1-6. Kommunen kan likevel vedta at sals- og skjenkeløyve ikkje skal opphøyra, men gjelda vidare for ein ny periode på fire år. For at kommunen skal kunna fatta eit slikt vedtak må alkoholpolitikken evaluerast.

Prikksystem

1. januar 2016 tredde nye sanksjonsreglar for brot på alkohollova i kraft. Kommunen er no plikta til å tildela sals- og skjenkestader prikkar ved regelbrot etter eit fastsett system (sjå vedlegg). Reglar for lengd og tidspunkt for inndraging vert lik for alle.

Krav til kontrollørar og kontroll av skjenkestadar

Skjenkekontrollør må ha bestått kunnskapsprøve. Ved kontroll av skjenkestader er det krav om to kontrollørar.

Gebyr for sal og skjenking

For å finansiera krav om to kontrollørar er gebyr for skjenking auka med fem prosent.

I tillegg vert gebyra indeksregulert i forskrifta.

Gebyr for einskildløyve er kr 300

Gebyr for prøvetaking er kr 400

4.1 Retningslinjer for sal av øl

1. Daglegvareforretningar med fullsortert vareutval kan etter søknad få løyve til sal av alkoholhaldig drikk med alkoholstyrke mindre enn 4,75 volumprosent, når verksemda stettar dei krava som vert stilt i lov og forskrifter.
2. Sal av alkoholhaldig drikk med mindre enn 4,75 volumprosent alkohol kan berre førekomma innan fylgjande tidsrom:

Måndag - fredag kl. 08.00 - 20.00

Laurdagar og dagar før helgedagar kl. 08.00 - 18.00, dette gjeld ikkje Kristi himmelfartsdag.

Sal på påske-, pinse-, jol- og nyttårsaftan er som for laurdagar.

Sal er elles forbode på søndagar og helgedagar, 1. og 17. mai.

3. Salet skal gå føre seg i samsvar med gjeldande lov og forskrifter.
4. Det skal betalast ei årleg avgift, med heimel i forskrift og rekna utifrå omsetning.
5. I tida 15.april til 30. juni er det forbod mot sal av glasflasker med øl, der produsenten leverer tilsvarande vare på boks, i plast eller i anna innpakning, berekna for laussal.
6. Nettsal og utkøyring
 - Ved sal av alkoholholdig drikk via netthandel skal bevillings innehavar ved utkøyring sørge for at kunden kvitterer for mottatt varer og alkoholholdig drikke, samt tidspunkt for utleveringa.
 - Utkøyring av varer skal kun skje i butikkens opningstider.
 - Presentasjon av produktet på nett skal følge alkohollovenes reklameforbod.
 - Ved tvil om alder skal ein etterspørja legitimasjon og persondata vert notert. Personar som er openbart påverka av rusmidlar får ikkje utlevert alkohol.
 - Utlevering av alkoholholdig drikke på bakgrunn av netthandel kan berre skje innafor Voss herad sine grenser og køyrelister/kvitteringar må kunne dokumentere dette.
 - Styrar/ stedfortreder for salsløyvet har ansvaret for at utlevering til kunden skjer i samsvar med alkohollova sine regler også om det vert nytta eigen transportør for utkøyring.

4.2 Retningslinjer for salsløyve for brennevin, vin og sterkøl

1. A/S Vinmonopolet kan få løyve til eit utsal for brennevin, vin og sterkøl i kommunen.
2. Opningstider for Vinmonopolutsalet vert fastsett av Sosial- og helsedepartementet.

4.3 Retningslinjer for skjenkeløyve

Løyve til skjenking av øl, vin og brennevin kan etter søknad gjevast på grunnlag av retningslinjene, til verksemdar som stettar krava som vert stilt i lov og forskrifter.

Kvar skjenkestad skal ha sitt eige løyve. Når fleire skjenkestader ligg i same bygning og har same eigar, jf. Alkoholova § 4-2, 4. ledd, skal det gå fram av søknaden kva driftskonsept og gruppe gjester tilbodet vender seg til. Teikningar som viser inndeling av dei ulike tilboda skal leggjast ved søknad.

Skjenkeløyve med aktivitet for born og unge i nærleiken, i lokale der det bur folk i same hus som skjenkeløyve og skjenkeløyve i bustadområde skal vurderast særskilt

Utvida salsløyve med høve til tilverking i eige verksemd

1 juli 2016 vart eit 100 år langt forbod mot direktosal av lokalprodusert alkohol gr. 2 oppheva og det vart høve for lokalprodusentar å søkja om slikt løyve. Kommunalt salsløyve kan utvidast til å omfatta tilverking av visse alkoholhaldige drikker gr. 2. Dette er eit snevert unntak frå hovudregelen som er statleg tilverkingsløyve.

Bakgrunn for ordninga med utvida kommunale salsløyve er å fremja potensialet som ligg i kombinasjonen lokale tradisjonar og næringsutvikling generelt, og forholdet lokal mat, drikk og turisme spesielt.

Begrepet gards sal vert ofte nytta, men er berre delvis treffande. Rett nok er ein stor del av produsentane knytt til gard, men det som er avgjerande er at det dreier seg om eigenproduksjon og at salet berre kan skje ved tilverksstaden, og som ein del av plassen sin heilskaplege karakter og salstilbod, jf. alkoholova § 1-7a. Dette kan vera ein gard, men det kan og tenkjast andre typar anlegg.

For å gje eit slikt løyve, er det nokre absolutte krav som må vera til stades:

- Salet kan berre skje på tilverkingsstaden.
- Det skal leggjast stor vekt på lokale tradisjonar.
- Det skal vera basert på tradisjon.
- Det skal liggja føre ein leigeavtale om det er eit AS som får løyve eller nokon paktar ein gard.
- Det kan ikkje tilsetjast brennevin eller verta blanda med andre alkoholhaldige drikkevarer.
- Produksjon og sal må utgjera ein del av ein heilskaplege karakter.
- Minst ein tredel av råvarene som vert nytta må vera eigenprodusert eller sjølvplukka.
- Det kan ikkje seljast meir enn 15 000 liter per år

4.3.1 Tal løyve

Tal løyve er ikkje avgrensa. Ved tildeling av løyve vert det stilt krav til driftsopplegg. Det blir stilt krav til gjennomført kurs i ansvarleg alkoholhandtering. Det vert kontrollert at løyva blir forvalta i tråd med lover og reglar og dei vilkår som er stilt når løyve blir innvilga.

4.3.2 Type løyve

Alminneleg løyve for skjenking av brennevin, vin og øl

- hotell og liknande verksemder der overnattingstilbod av god standard er ein sentral del i driftsopplegget
- spisesal, restaurant eller liknande serveringsverksemd som er retta mot eit vakse publikum der kommunen meiner staden sin karakter tilseier at servering av brennevin er forsvarleg, jf. Alkohollova § 1-7a.
- barar direkte knytt til skjenkestader som nemnt over
- det kan gjevast løyve til skjenking på uteareal som har eit fysisk avgrensa område og ligg i tilknytning til anna skjenkeareal. Teikningar som viser uteområdet det skal skjenkast på skal leggest ved søknad.
- bruka «Av-og-Til» som retningsgjevande ved tildeling av løyve.

Alminneleg løyve for skjenking av vin og øl

- overnattingsverksemd med enklare standard
- serveringsstader der skjenking er ein del av eit opplegg der servering av mat, tilskipingar, eller anna er sentralt i drifta, t.d. serveringsstader med ein annan karakter og/eller retta mot eit breiare publikum enn spesifisert under punkt 4.3.2
- det kan bli gitt løyve til skjenking på uteareal som har eit fysisk avgrensa område og ligg rimeleg nært anna skjenkeareal. Serveringstilbodet skal vera om lag det same ute og inne. Teikningar som viser uteområdet det skal skjenkast på skal leggest ved søknad.
- større arrangement av meir nasjonal interesse og karakter kan søke om fast løyve.

4.3.3 Vilkår for alminneleg løyve

Skjenkestaden forpliktar seg til å delta i programmet «Ansvarleg Alkoholhandtering». Programmet skal bidra til å redusera overskjenking, bråk og uro knytt til skjenkestaden. I vilkåret ligg det også eit pålegg om å inngå samarbeid med Voss lensmannsdistrikt for å redusera tal på valdsepisodar og andre uynskte hendingar.

Det blir ikkje gitt skjenkeløyve til:

- stader eller arrangement som er særskilt innretta mot barn og unge
- stader eller arrangement som er særskilt innretta mot motortrafikantar
- idrettsarrangement, jf. «Av og til»
- kioskar, bensinstasjonar mv.

4.3.4 Løyve til skjenking av brennevin, vin og øl ved einskildarrangement, jf. A-lova p. § 1-6

- tilskipar av einskildarrangement der skjenking er ein underordna del av eit driftsopplegg der anna aktivitet, som kultur-, reiselivstilskipingar mv., retta mot publikum over 18 år, er den sentrale delen i tilbodet
- det blir lagt vekt på at skjenkinga ikkje må føre med seg problem med ro og orden, eller trafikale vanskar. Uttale frå politiet skal hentast inn før søknad blir behandla, med heimel i Alkohollova § 1-7.
- i søknaden skal det gå fram korleis vakthaldet sikrast

- skjenkinga må finna stad i eit eigna lokale eller avgrensa område, som skal gå fram av søknaden.
- skjenketider sjå punkt 4.3.6
- søknadsfrist for einskild løyve er minst 3 veker før arrangementet skal haldast.

4.3.5 Ambulerande løyve

Løyve til servering av brennevin, vin og øl ved slutta lag, jf. A-lova §§4-2 og 4-5

- løyve kan gjevast arrangør av slutta lag som finn stad i selskapslokale, skjenketider sjå punkt 4.3.6
- søknadsfrist for ambulerande løyve er minst 3 veker før arrangementet skal haldast.

4.3.6 Skjenketider

Konsum av utskjenka alkoholhaldig drikk må opphøyra seinast 30 minutt etter at skjenketida er slutt, jfr. A-lova § 4-4. I retningslinene står vekedag for den dag skjenkinga startar, sjølv om skjenkinga held fram til over midnatt, slik at når det er oppgjeve skjenketid fredag kl. 13.00 - 01.00, er dette frå kl. 13.00 fredag og til kl. 01.00 natt mellom fredag og laurdag.

Brennevin klasse 3

- alle dagar kl. 13.00 – 01.00
- uteservering kl. 13.00 – 01.00
- det vil ikkje bli gitt utvida skjenking for klasse 3 utover kl. 01.00.
- Slutt på musikk/Dj ute kl 23.00 i sentrum.

Vin og øl klasse 1 og 2

- alle dagar kl. 10.00 – 02.30
- uteservering kl. 12.00 – 01.00
- det vil ikkje gjeve fast utvida skjenking etter kl. 02.30.
- Slutt på musikk/dj ute kl 23.00 i sentrum.

Utvida skjenketider ved særskilde arrangement

Løyve til utvida skjenketider kan gjevast innanfor det lova tillèt:

- det skal bli stilt krav om at arrangementet har vesentleg verdi for tilskipar og publikum
- lokale og/ eller regionale omsyn skal vektleggast
- omsyn til ro og orden skal vektleggast.

4.4 Gebyr, kontroll, saksbehandling og vakter

Gebyrinntekter

Dei årlege gebyra skal gå uavkorta til:

- kommunen si utøving av kontroll med sals- og skjenkestadene
- behandlingstiltak for personar med rusproblem
- førebyggjande tiltak.

Kontroll med sal og skjenking

Kommunen sitt kontrollutval etter alkohollova er utval for levekår og Skjenkekontrollen i Kvam.

Saksbehandling

I tillegg til løpande saksbehandling skal administrasjonen årleg utarbeida statistikkar over:

- tal utvida skjenketider
- tal utvida skjenkestader
- tal løyve til einskild arrangement

Statistikk skal bli lagt fram for utval for levekår.

Vakter

Politiet og kommunen kan med heimel i politilova og vilkårstilgangen i alkohollova pålegga ei verksemd å ha ordensvakter.

Hovedregelen er at ein etablert skjenkestad som brukar ordensvakter må ha godkjente vakter

Eit alternativ er at verksemda etablerer eige vaktsekskap på eksisterande organisjonsnummer.

Politiet godkjenner vaktene etter gjennomført kurs med eksamen i ordensvaktutdanning.

Det er reglar i lov om vaktvirksomhet som gjeld.

I lokale der det vert servert alkohol etter kl 2300 natt til laurdag, natt til sundag, natt til 1 januar, i påsken frå natt til skjærtorsdag og fram til 2 påskedag, natt til 1 og 17 mai, natt til 2 pinsedag og natt til onsdag før helgetorsdag, skal det vera godkjente ordensvakter. Politiet kan påleggja serveringsstader ordensvakter til andre tider dersom dei finn det naudsynt.

Ved spesielle høve, lågsesong eller rolege periodar kan det søkjast om fritak eller nedskalering av vakttenesta.

4.5 Brot på alkohollova og delegasjon

Brot på alkohollova vert handheva etter nasjonale retningslinjer jf. vedlegg.

Delegasjon av fullmakt etter Alkohollova, jf. § 1-12 Delegasjon. Fylgjande er delegert til rådmannen:

1. Tildeling av ambulerande løyve, jf. A-lova § 4-5. Før ambulerande løyve blir tildelt skal politiet og NAV-leiar gje uttale om søknaden.
2. Tildeling av løyve for eit einskild høve, jf. A-lova § 1-6. Eit einskild høve kan ikkje strekkja seg utover eit tidsrom på i alt 6 påfølgjande dagar. Før einskildløyve blir tildelt skal det vera innhenta uttale om søknaden frå politiet og NAV-leiar), jf. A-lova § 1-7.
3. Utviding av skjenketida og/eller utviding av skjenkelokale, for eit einskild høve. Før løyve til utviding av skjenketida/skjenkelokale vert gjeve, skal det vera innhenta uttale frå politiet og NAV-leiar.
4. Godkjenning av ny styrar og avlørsar for styrar ved skifte i løyveperioden for eit gjeldande løyve.
5. Forvalta regelbrot etter nasjonal retningslinjer (prikkssystem)
6. Inndra løyve når omsetningsoppgåve ikkje er levert innan fastsett frist.
7. Inndra løyve når avgift for sal eller skjenking ikkje er betalt innan fastsett frist.

4.6 Informasjon og samarbeid

Kommunen skal samarbeida med verksemdene som har løyve til sal og skjenking, og aktivt formidla informasjon til verksemdene, styrarar og avløyssar. Dette vert gjort direkte frå kommunen og gjennom skjenkekontrollen. I tillegg til obligatorisk kunnskapsprøve, skal det gjevast tilbod om kurs i alkohollova.

Kommunen skal invitera til samarbeidsmøte i form av Ansvarleg alkoholhandtering med verksemdene i løpet av perioden. Dette for å gje informasjon, få synspunkt frå verksemdene og drøfta aktuelle tema.

Vedlegg 1: Reaksjonar ved brot på alkohollova (prikkssystemet)

Prikkar	Regelbrot
8	Sal og skjenking til mindreårige
	Brot på bistandsplikta
	Brot på krav om forsvarleg drift
	Hindring av kontroll
4	Sal og skjenking til openbart påverka person
	Brot på reglane om sals- og skjenketid
	Skjenking av alkoholhaldig drikk over 22 volumprosent til person mellom 18 og 20 år
	Brot på alderskrav for den som sel eller skjenkar alkoholhaldig drikk
2	Openbart påverka person i lokalet
	Manglar ved internkontrollsystemet
	Konsum av medbrakt alkohol
	Gjestar tek med alkohol ut av skjenkearealet
	Manglande levering av omsetningsoppgåve og betaling av gebyr
	Brot på reglar om styrar og stadfortredar
	Brot på reklameforbodet
1	Brot på reglane om alkoholfrie alternativ
	Brot på reglane om plassering av alkoholhaldig drikk på salsstad
	Brot på reglane om skjenkemengd for brennevin
	Brot på vilkår sett i vedtaket om løyve med meir

Dersom løyvehavar vert tildelt til saman 12 prikkar i løpet av ein periode på to år, skal løyvet inndragast i 1 veke. Dersom det i løpet av to-årsperioden vert tildelt fleire enn 12 prikkar, skal lengda på inndraginga aukast tilsvarande.

Tidspunktet for fyrste regelbrot skal leggest til grunn for utrekning av to-årsperioden. To-årsperioden gjeld uavhengig av om løyvet er fornya i løpet av perioden. Ved overdraging av verksemd startar ny periode på overdragingstidspunktet.

Likearta brot avdekka ved same kontroll skal vurderast som eitt einskilt brot.

1. Inndraging skal skje straks vedtaket er gyldig, det vil seia at klagefristen er ute og vedtaket er endeleg. Om ikkje anna er fastsett i vedtaket om inndraging skal inndragingsperioden starta frå tilsvarande vekedag som brotet fant stad.

Vurdering av tidspunkt og lengde for inndraginga kan ta omsyn til at reaksjonen ikkje får ein uhøveleg verknad sett utifrå det brotet vedtaket gjeld.

2. Inndraging av løyve for eit bestemt tidsrom på døgeret, t.d. etter kl. 22.00 for ein lengre periode, kan vere eit alternativ til heil inndraging av løyvet.
3. Rådmannen får delegert fullmakt til og gje åtvaringar i samsvar med pkt. 1. Kontrollutvalet etter alkohollova og politiet skal ha melding om dei åtvaringar som vert gjeve.
4. Er ikkje omsetningsoppgåve levert innan fastsett frist, kan rådmannen inndra løyve fram til oppgåva er levert.
5. Er ikkje avgift for sal eller skjenking betalt innan fastsett frist, kan rådmannen inndra løyve fram til avgifta er betalt.
6. Brot på andre lover og reglar enn alkohollova kan også føre til inndraging av sals- eller skjenkeløyve, jf. A-lova § 1-8.
7. Foreldingsfristen for brot vert etter desse retningslinene sett til 2 år.

Vedlegg 2: AKAN metodebok for Voss herad